

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Philips az egyik legrégebbi rádiógyártással is foglalkozó cég, és mind a mai napig gyárt rádiókat. A gyárat Philips & Co. néven, Anton és Gerard Philips 1891-ben alapította a hollandiai Eindhovenben. A cég kezdetben szénszálas izzók gyártásával foglalkozott, 1900 környékére a legnagyobb előállítónak nőtte ki magát Európában. (A gyár mérnökei fejlesztették ki többek között a Compact Cassette kazettarendszert, a CD-t és a röntgent.) A Philips magyarországi leányvállalata 1926-ban kezdte el a rádiókészülékek gyártását, az első itt készült típus neve „Budapest” volt.

Antik rádiók gyűjtésével foglalkozó személy sok van az országban és Mezőberényben is többen vannak. (Bereczki Lajos, Bartó László)

Benyovszki Pál gyűjteménye annyiban speciális és egyedi, hogy kifejezetten a Philips rádiók gyűjtésére koncentrálódik. A gyűjtést 2005-ben kezdte. Akkor még minden típust berakott a gyűjteménybe, amit sikerült beszereznie. Az összegyűlt rádiók mennyisége miatt gondolta, hogy típus specifikusan kellene a gyűjtést folytatni.

Meglátott egy gyönyörű Philips remekművet („Mestermű 504A” típusú) amely arra készítette, hogy ezután csak ennek a márkának a gyűjtésével foglalkozzon. Azóta sok víz folyt le a Körösökön és a rádiók száma egyre gyarapszik. A készülékek általában kisebb- nagyobb műszaki problémákkal, hibás, hiányos külsővel kerülnek elő. Ezeket mind megpróbálja orvosolni. Barátai és munkatársai segítségével keltik újra életre a poros, megfáradt elektroncsöveket. A készülékek míves, politúrozott fadobozban, vagy egyszerű bakelit házban voltak elhelyezve. Ezek hibáinak, hiányosságainak javítása, pótlása nem egyszerű, de nem megoldhatatlan feladat. Legnagyobb problémát talán az átlátszó skálák, hátlapok, eredeti hangszóróváznak pótlása jelenti. A rádiógyűjtők célja, hogy minden készülékük eredeti, szép és működőképes is legyen, nem mindig megvalósítható, azonban Benyovszki Pál is törekszik arra, hogy a tulajdonában lévő, és egyre szaporodó gyűjtemény minden darabja egyszer régi fényében tündököljön, és a hangszóróiból hallani lehessen az a különleges hangzást, amit csak egy elektroncsöves készülék tud kiadni.

A gyűjtemény ez idő szerint 250+ darabból áll, mely, - mint már említettem - mindegyik Philips készülék. A legkorábbi 1928- ban a legkésőbbi pedig 1960-as évek vége felé készült. Ebből a 250 darabból jelenleg 150 db, üzemképes állapotban van.

Mint minden gyűjtőnek, Benyovszki Pálnak is van egy szívéhez közeli készülék, mely nem is lehet más, mint egy 1948-ban gyártott „Philips Mestermű 504 A” típusú rádió. Benyovszki Pál tagja a Rádiógyűjtők Magyarországi Egyesületének, melynek jelenleg 345 regisztrált tagja van.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Rádiókészülék minden háztartásban található ma is. Egyelőre még a korszerű technika (internet, okos telefon, Mp3 lejátszó) nem tudta kiszorítani. Van azonban egy óriási különbség. A régi készülékek szinte státuszszimbólumok voltak. A tehetősebbek komoly zeneszekerényeket vásároltak, amelyek illeszkedtek a lakás berendezéséhez és

szinte bútordarabként funkcionáltak. A szegényebb réteg sokszor csak az olcsó (erre is hosszú ideig kellett gyűjtögetni) egyszerű készülékeket tudták megvásárolni. És ez a gyűjtők szerencséje. A drága, mívés készülékeket a szépségük, az olcsóbbakat pedig a nehezen megszerzett vételár miatt még akkor sem dobták ki, ha már elromlott, vagy idejét múlttá vált. Ezek kamrában, padláson elrakva heverték ki az elmúlt évtizedek viharát. (Jobb esetben még le is takarták őket, hogy a por és pára ne tegye jobban tönkre őket) Ezek a készülékek a múltunk és a technikatörténet ereklyéi. Sok évtizedes múltra tekintenek vissza, és láthatjuk bennük a régi mesterek, mérnökök munkáját. Ha valaki meghallja a hangját, felderenghet előtte a múlt... Benyovszki Pál gyűjteménye egy a sok közül, de mégis más, hiszen a hollandiai, ma is működő világcég rádiógyártásának egy részét mutatja be. Nem vetekedhet egy gyári múzeummal, azonban városi - de ki merem jelenteni, hogy országos szinten is nagy jelentőségű és egyedülálló. A technikatörténeti gyűjtemények egyik gyöngyszeme. Több városi kiállításon is szerepeltek már a gyűjteményének darabjai, és reménykedem, hogy a mezőberényi Települési Értéktárban előkelő helyet foglal majd el.

Technikatörténeti érdekessége, a gyűjtemény nagysága és állapota miatt mindenképpen javaslom a **„Benyovszki Pál, Philips rádió gyűjteménye”** javaslat alapján, a gyűjteményt a mezőberényi Települési Értéktárba felvenni.